

Opis systemu zarządzania, w tym systemu zarządzania ryzykiem, systemu kontroli wewnętrznej oraz polityki wynagrodzeń, a także spełnianiu przez członków Rady Nadzorczej i Zarządu wymogów określonych w art. 22aa ustawy - Prawo bankowe.

Bank zgodnie z przepisami ustawy – Prawo bankowe posiada system zarządzania, składający się z systemu zarządzania ryzykiem oraz systemu kontroli wewnętrznej, a także odpowiednią politykę wynagrodzeń wspierającą kulturę ryzyka (zarządzania ryzykiem).

1. Informacja o systemie zarządzania ryzykiem, strategii i celach zarządzania ryzykiem

System zarządzania ryzykiem realizowany jest na podstawie Strategii zarządzania ryzykami Banku Spółdzielczego w Chojnicach, przyjętej Uchwałą Zarządu Nr 162/2020 z dnia 30.11.2020 r., zatwierdzonej Uchwałą Rady Nadzorczej Nr 50/2020 z dnia 17.12.2021 r., obejmującej cele i organizację zarządzania ryzykiem, a także apetyt na ryzyko.

Podejmowanie ryzyka zmusza Bank do koncentrowania uwagi na powstających zagrożeniach, poszukiwania form obrony przed zagrożeniami i dostosowywania działalności do zmieniających się warunków zewnętrznych; ostrożnościowe podejmowanie ryzyka oznacza utrzymywanie racjonalnej równowagi pomiędzy prowadzeniem działalności przychodowej i kontrolowaniem ryzyka.

W celu przeprowadzania procesów wymienionych w ust. 1 realizowane są zadania, związane z analizą wartości podstawowych mierników charakterystycznych dla poszczególnych rodzajów ryzyka.

Do głównych zadań w zakresie zarządzania ryzykiem w Banku należy:

- dostarczanie informacji na temat ryzyka i jego profilu,
- stosowanie działań profilaktycznych redukujących ryzyko
- monitorowanie dopuszczalnego poziomu ryzyka.

Bank zarządza rodzajami ryzyka uznanymi przez Bank za istotne zgodnie z obowiązującymi wewnętrznymi regulacjami zarządzania tymi rodzajami ryzyka.

Na system zarządzania każdym rodzajem ryzyka składa się:

- procedura opisująca zasady zarządzania ryzykiem;
- identyfikacja, pomiar i monitorowanie;
- system limitów ograniczających ryzyko;

- system informacji zarządczej;
- odpowiednio dostosowana organizacja procesu zarządzania.

Procedury zarządzania ryzykiem podlegają przeglądowi i aktualizacji w cyklach rocznych pod względem dostosowania ich do aktualnych przepisów prawa przy uwzględnieniu zmian w skali działalności Banku oraz zmian organizacyjnych; wnioski z przeglądu prezentowane są Zarządowi Banku oraz przekazywane do odpowiednich komórek organizacyjnych Banku, celem ewentualnego uaktualnienia zasad zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyka.

Zarządzanie ryzykiem jest procesem zintegrowanym i odbywa się w oparciu i regulacje nadzorcze oraz o wewnętrzne procedury zatwierdzone przez Zarząd i Radę Nadzorczą Banku.

W procesie zarządzania ryzykiem bankowym w Banku uczestniczą:

- 1) Rada Nadzorcza;
- 2) Zarząd;
- 3) Komitet Audytu;
- 4) Komitet Kredytowy;
- 5) Komórka ds. monitoringu kredytowego -Stanowisko monitoringu i windykacji
- 6) Komórka ds. ryzyka - Zespół analiz ryzyka bankowego
- 7) Komórka ds. ryzyka braku zgodności – Stanowisko ds. ryzyka braku zgodności w ramach Zespołu analiz ryzyka bankowego
- 8) Audyt wewnętrzny sprawowany przez SSOZ BPS S.A.;
- 9) Pozostałe komórki i jednostki Banku.

Rada Nadzorcza:

- 1) Rada Nadzorcza sprawuje nadzór nad systemem zarządzania ryzykiem oraz ocenia jego adekwatność i skuteczność, w tym również nadzór nad adekwatnością i skutecznością systemu zarządzania ryzykiem operacyjnym, w tym ryzykiem systemów informatycznych i bezpieczeństwem informacji
- 2) Rada Nadzorcza zatwierdza strategię działania Banku, zasady stabilnego i ostrożnego działania Banku, a także apetyt/tolerancję na ryzyko.
- 3) Rada Nadzorcza sprawuje nadzór nad zgodnością polityki banku w zakresie podejmowania ryzyka ze strategią i planem finansowym.
- 4) Rada Nadzorcza przyjmuje odpowiednie informacje sprawozdawcze i wyniki kontroli wewnętrznej, na ich podstawie podejmuje decyzje o potrzebie podjęcia działań w reakcji na stwierdzone nadmierne narażenie na ryzyko, w tym o dokonaniu rewizji niniejszej Strategii.
- 5) Rada Nadzorcza nadzorując ryzyko operacyjne szczególną uwagę poświęca zagadnieniom bezpieczeństwa informacji i systemów informatycznych, w tym:.
- 6) zarządzaniu bezpieczeństwem środowiska teleinformatycznego oraz ciągłością działania,

- 7) procesu tworzenia i aktualizacji strategii w obszarach technologii informacyjnej i bezpieczeństwa środowiska teleinformatycznego,
- 8) zarządzaniu elektronicznymi kanałami dostępu,
- 9) współpracy z zewnętrznymi dostawcami usług w zakresie środowiska teleinformatycznego i jego bezpieczeństwa,
- 10) zapewnieniu adekwatnej struktury organizacyjnej oraz zasobów kadrowych w obszarach technologii informacyjnej i bezpieczeństwa środowiska teleinformatycznego,
- 11) zarządzaniu jakością danych o kluczowym znaczeniu.

Zarząd:

- 1) Zarząd odpowiada za opracowanie i wdrożenie strategii zarządzania ryzykiem, w tym strategii zarządzania ryzykiem (obejmującej również zarządzanie ryzykiem operacyjnym), w tym za zorganizowanie, wdrożenie i funkcjonowanie systemu zarządzania ryzykiem.
- 2) Zarząd banku zapewnia, że system zarządzania ryzykiem, w tym ryzykiem operacyjnym jest skuteczny – to znaczy, że proces zarządzania tym ryzykiem jest realizowany w sposób poprawny na każdym etapie, tj. etapach: identyfikacji, oceny, przeciwdziałania, kontroli monitorowania i raportowania, a jeśli to konieczne – Zarząd podejmuje działania celem weryfikacji, wprowadzania niezbędnych korekt i udoskonaleń tego systemu, w tym regulacji wewnętrznych dotyczących tego systemu.
- 3) Zarząd, w ramach posiadanych kompetencji, podejmuje decyzje dotyczące organizacji i działania procesów zarządzania ryzykiem (w tym ryzykiem operacyjnym), a także organizacji i działania środowiska wewnętrznego związanego z zarządzaniem ryzykiem. W tym zakresie Zarząd zapewnia zasoby niezbędne do skutecznego zarządzania ryzykiem (w tym ryzykiem operacyjnym).
- 4) Zarząd dokonuje regularnych przeglądów strategii i polityk zarządzania ryzykiem (w tym operacyjnym) i systemu zarządzania ryzykiem, w tym zasad zarządzania tym ryzykiem.
- 5) Zarząd okresowo przedkłada Radzie Nadzorczej syntetyczną informację na temat profilu ryzyka (struktury i wielkości ryzyka), na które narażony jest Bank
- 6) Zarząd odpowiada za bezpieczeństwo informacji i systemów informatycznych, w związku z tym szczególną uwagę poświęca zagadnieniom:
 - zarządzaniu bezpieczeństwem środowiska teleinformatycznego oraz ciągłością działania,
 - tworzenia i aktualizacji strategii w obszarach technologii informacyjnej i bezpieczeństwa środowiska teleinformatycznego,
 - zarządzania elektronicznymi kanałami dostępu,
 - współpracy z zewnętrznymi dostawcami usług w zakresie środowiska teleinformatycznego i jego bezpieczeństwa,

- zapewnienia adekwatnej struktury organizacyjnej oraz zasobów kadrowych w obszarach technologii informacyjnej i bezpieczeństwa środowiska teleinformatycznego,
- zarządzania jakością danych o kluczowym znaczeniu.

Zarządzanie ryzykiem jest zorganizowane w sposób umożliwiający zapobieganie konfliktom interesów pomiędzy pracownikami, czy też jednostkami organizacyjnymi Banku.

Komórki organizacyjne Banku biorą udział w procesie zarządzania ryzykiem poprzez realizację celów zawartych w niniejszej strategii oraz zgodnie z regulaminem organizacyjnym Banku.

Komórki organizacyjne (lub wyznaczone osoby w Banku) uczestniczą w procesie zarządzania ryzykiem w ramach przypisanych im zadań w strukturze organizacyjnej Banku oraz w procedurach wewnętrznych, dotyczących zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyka.

W procesie zarządzania ryzykami, strategiczne cele dla Banku zatwierdza Rada Nadzorcza. Zarządzanie ryzykiem w Banku odbywa się w oparciu o opracowane w formie pisemnej i zatwierdzone przez Zarząd wewnętrzne procedury, które określają sposób identyfikacji, pomiaru, monitorowania i raportowania poszczególnych rodzajów ryzyka uznanych przez Bank za istotne. Do ryzyk istotnych w 2020 roku Bank zaliczał:

Ryzyko kredytowe i ryzyko koncentracji

Cele strategiczne Banku w zakresie ryzyka kredytowego obejmują:

- wdrożenie systemu zarządzania ryzykiem kredytowym zapewniającego stabilny rozwój optymalnego jakościowo portfela kredytowego,
- dostarczenie Zarządowi Banku informacji o poziomie ryzyka kredytowego umożliwiających podejmowanie ostrożnościowych decyzji dotyczących działalności kredytowej Banku,
- utrzymywanie jakości portfela kredytowego Banku, wyrażonej udziałem kredytów zagrożonych w kredytach ogółem na poziomie nie wyższym niż 10%,
- ograniczanie ryzyka utraty wartości aktywów, wynikającego z pozostałych (poza kredytami) aktywów Banku.

Bank realizuje cele strategiczne poprzez:

- przyjęcie oraz odpowiednie wdrożenie „Polityki kredytowej”,
- właściwy podział zadań i organizację procesów zarządzania ryzykiem kredytowym;
- nadzór nad efektywnością procesów kredytowych i jakości należności.

Zarząd Banku Uchwałą Nr 181/2020 z dnia 30.12.2020 r. wprowadził „Instrukcję zarządzania ryzykiem kredytowym w Banku Spółdzielczym w Chojnicach”, w której zostały zawarte zasady identyfikacji, pomiaru oraz analizy poziomu ryzyka kredytowego.

Zarządzanie ryzykiem kredytowym w odniesieniu do łącznego zaangażowania kredytowego przeprowadzane jest za pomocą:

- 1) Dywersyfikacji ryzyka (limity koncentracji).
- 2) Analizy skuteczności przyjmowanych zabezpieczeń ekspozycji kredytowych.
- 3) Monitorowaniu rynku podstawowych zabezpieczeń, przyjmowanych przez Bank, tj. rynku nieruchomości.
- 4) Analizy struktury podmiotowej i produktowej portfela kredytowego.
- 5) Monitorowania ekspozycji zagrożonych, ich struktury, czynników ryzyka.
- 6) Przedsięwzięć organizacyjno-kadrowych polegających w szczególności na:
 - a) Organizacji bezpiecznych systemów podejmowania decyzji kredytowych.
 - b) Rozdzieleniu funkcji operacyjnych od oceny ryzyka, poprzez wdrożenie zasady, że ocenę ryzyka przeprowadza Zarząd lub jego pełnomocnicy z wykorzystaniem dokumentacji opracowanej przez pracownika kredytowego, w oparciu o zatwierdzone przez Zarząd regulacje.
 - c) Podziale nadzoru nad ryzykami wśród członków Zarządu. Nadzór nad ryzykiem kredytowym, zgodnie ze Statutem Banku sprawuje Prezes Zarządu.
 - d) Przydzieleniu nadzoru nad wdrażaniem Polityki kredytowej, w tym polityki zarządzania ryzykiem detalicznych ekspozycji kredytowych (DEK) oraz ekspozycji kredytowych zabezpieczonych hipotecznie (EKZH) Członkowi Zarządu ds. Handlowych.
 - e) Prawidłowym przepływie informacji.
 - f) Odpowiednim doborze i szkoleniu kadr.
 - g) Nadzorze nad działalnością kredytową.
 - h) Organizacji odpowiedniego systemu kontroli i audytu.

Zarządzanie ryzykiem kredytowym to proces ciągły, opierający się na okresowo weryfikowanych zasadach, których przestrzeganie umożliwić ma zminimalizowanie zagrożeń występujących

w działalności kredytowej, co można osiągnąć dzięki podejmowaniu odpowiednich działań zabezpieczających w dwóch podstawowych obszarach: ryzyka pojedynczej transakcji, ryzyka portfela kredytowego. Bank dąży do ograniczania ryzyka kredytowego wyznaczając limity rozwoju akcji kredytowej. Ustalone limity kredytowe zostały dotrzymane.

Cele strategiczne w zakresie ryzyka koncentracji obejmują:

- utrzymywanie umiarkowanie zdywersyfikowanego portfela kredytowego w zakresie uwarunkowanym terenem działania Banku,
- bezwzględne przestrzeganie limitów koncentracji zaangażowani określonych w ustawie Prawo bankowe.

Realizacja celów będzie dokonywana poprzez:

- przyjęcie oraz odpowiednie wdrożenie „Polityki kredytowej”;
- właściwy podział zadań i organizację procesów zarządzania ryzykiem kredytowym;
- nadzór nad efektywnością procesów kredytowych i jakości należności.

Instrukcja zarządzania ryzykiem kredytowym w Banku Spółdzielczym w Chojnicach przyjętej Uchwałą Zarządu Nr 181/2020 z dnia 30.12.2020 r.

Bank nie przekracza limitów wynikających Prawa bankowego oraz uwzględnieniem zapisów Rozporządzenia CRR

- wobec sumy wierzytelności Banku, udzielonych przez Bank zobowiązań pozabilansowych oraz posiadanych przez bank bezpośrednio lub pośrednio akcji lub udziałów w innym podmiocie, wniesionych dopłat w spółce z ograniczoną odpowiedzialnością lub też wkładów albo sum komandytowych – w zależności od tego, która z tych kwot jest większa – w spółce komandytowej lub komandytowo-akcyjnej (zaangażowanie), obciążonych ryzykiem jednego podmiotu lub podmiotów powiązanych kapitałowo lub organizacyjnie – 25% uznanego kapitału

Limit nie został przekroczony.

W celu skuteczniejszego ograniczenia ryzyka, Bank częściowo przyjął limity na poziomie niższym od określonych przepisami prawa: w jeden podmiot lub podmioty powiązane – maksymalnie 18% uznanego kapitału Banku.

Na dzień analizy największe zaangażowanie klienta wynosi 2 455,64, co stanowi 18,90% uznanego kapitału.

- wobec innego banku krajowego, instytucji kredytowej, banku zagranicznego lub grupy podmiotów powiązanych kapitałowo lub organizacyjnie składających się co najmniej z jednego banku krajowego, instytucji kredytowej lub banku zagranicznego – limit wewnętrzny wyznaczony na 100% uznanego kapitału. Limit nie został przekroczony.
- wobec członków Rady Nadzorczej, członków Zarządu, pracowników zajmujących kierownicze stanowiska, podmiotów powiązanych kapitałowo lub organizacyjnie z członkiem Rady Nadzorczej, członkiem Zarządu, pracownikiem zajmującym kierownicze stanowisko

– 25% funduszy podstawowych.

Suma tych zaangażowań: 303 tys. zł= 2,33% funduszy podstawowych Banku

Limit nie został przekroczony.

- Zaangażowanie wobec jednej jednostki samorządu terytorialnego – 20% zaangażowania wobec jednostek powstałego po 29 czerwca 2012 r. nie może przekroczyć 25% uznanego kapitału

Suma tych zaangażowań: 490,63 tys. zł = 3,78% uznanego kapitału Banku.

Limit nie został przekroczony.

- Znaczne zaangażowanie kapitałowe wobec jednego podmiotu – 8% kapitału uznanego Banku:

- Bank BPS S.A. 891,76 tys. zł = 6,86% uznanego kapitału Banku.
Limit nie został przekroczony.

- Bank SGB S.A. 60 tys. zł = 0,46% uznanego kapitału Banku.
Limit nie został przekroczony.

- System Ochrony Zrzeszenia BPS S.A. 5 tys. zł = 0,038% uznanego kapitału Banku.
Limit nie został przekroczony.

- Suma znacznych zaangażowań kapitałowych - 10% kapitału uznanego Banku

Suma tych zaangażowań: 956,76 tys. zł = 7,36% uznanego kapitału Banku.

Limit nie został przekroczony.

Nazwa branży	Zaangażowanie	Udział %	Limit	Wykonanie
rolnictwo, łowiectwo, leśnictwo i rybactwo	18 361,31	141,33%	270%	52,35%
przetwórstwo przemysłowe	7 247,44	55,79%	120%	46,49%
budownictwo	7 665,90	59,01%	80%	73,76%
handel hurtowy i detaliczny	3 102,37	23,88%	60%	39,80%
transport gospodarka magazynowa i łączność	697,83	5,37%	10%	53,71%
edukacja	3 400,85	26,18%	50%	52,35%
pozostałe	3 384,98	26,06%	45%	57,90%

Ryzyko ekspozycji zabezpieczonych hipotecznie:

Cele strategiczne w zakresie ryzyka ekspozycji kredytowych zabezpieczonych hipotecznie obejmują:

- utrzymywanie umiarkowanie zdywersyfikowanego portfela kredytowego w zakresie uwarunkowanym terenem działania Banku,

- bezwzględne przestrzeganie limitów koncentracji zaangażowani określonych w ustawie Prawo bankowe.

Realizacja celu będzie dokonywana poprzez:

- przyjęcie oraz odpowiednie wdrożenie Polityki kredytowej, realizujących zadania polityki zarządzania ryzykiem ekspozycji zabezpieczonych hipotecznie,
- właściwy podział zadań i organizację procesów zarządzania ryzykiem ekspozycji zabezpieczonych hipotecznie,
- nadzór nad efektywnością procesów kredytowych i jakością należności, a także jakością zabezpieczeń.

Limity w zakresie EKZH

- Limit ekspozycji kredytowych zabezpieczonych hipotecznie (EKZH) w portfelu kredytowym na poziomie 80 %
EKZH: 47 393,91 tys. zł = 70,12% portfela kredytowego ogółem.

Limit nie został przekroczony.

- Zagrożone EKZH w obliżu kredytowym na poziomie 7%
Zagrożone EKZH: 3 273,21 tys. zł = 5,25% obliżu kredytowego
Limit nie został przekroczony.

Udział zabezpieczeń ekspozycji kredytowych zabezpieczonych hipotecznie dla podmiotów gospodarczych w ekspozycjach kredytowych zabezpieczonych hipotecznie w tys. PLN

Rodzaj zabezpieczenia	Saldo	Udział w EKZH ogółem%	Limit	Wykonanie
zabezpieczenie na nieruchomości mieszkalnej	5 344,00	11,28%	20,00%	56,38%
zabezpieczenie na nieruchomości komercyjnej	14 646,68	30,90%	55,00%	56,19%

Udział podmiotów dla ekspozycji kredytowych zabezpieczonych hipotecznie w odniesieniu do obliżu kredytowego w tys. PLN

Rodzaj podmiotu	Saldo	Udział	Limit	Wykonanie
Podmioty gospodarcze	19 612,54	31,47%	50,00%	62,94%
Osoby fizyczne	15 842,50	25,42%	30,00%	84,73%
Rolnicy	11 938,87	19,16%	30,00%	63,85%

Ryzyko detalicznych ekspozycji kredytowych:

Celem strategicznym Banku w zakresie ryzyka detalicznych ekspozycji kredytowych jest:

- utrzymywanie umiarkowanie zdywersyfikowanego portfela kredytowego w zakresie uwarunkowanym terenem działania Banku,
- bezwzględne przestrzeganie limitów koncentracji zaangażowani określonych w ustawie Prawo bankowe.

Realizacja celu będzie dokonywana poprzez:

- przyjęcie oraz odpowiednie wdrożenie Polityki kredytowej, Instrukcji zarządzania ryzykiem kredytowym, Instrukcji zarządzania ryzykiem koncentracji realizujących zadania polityki zarządzania ryzykiem detalicznych ekspozycji kredytowych,
- właściwy podział zadań i organizację procesów zarządzania ryzykiem detalicznych ekspozycji kredytowych,
- nadzór nad efektywnością procesów kredytowych i jakością należności, a także jakością zabezpieczeń.

Limity w zakresie DEK

Limit rodzaju produktów DEK w odniesieniu do uznanego kapitału Banku

Rodzaj produktu	Saldo	Udział %	Limit	Wykonanie
Karty kredytowe	7,69	0,06%	1%	5,92%
Kredyt gotówkowy	154,61	1,19%	5%	23,80%
Kredyt ROR	20,98	0,16%	3%	5,38%
Pozostałe detaliczne ekspozycje kredytowe	1 871,43	14,40%	40%	36,01%

Wobec detalicznych ekspozycji kredytowych (DEK) – 10% portfela kredytowego ogółem

- wobec detalicznych ekspozycji kredytowych (DEK) – 10% portfela kredytowego ogółem
DEK: 2 054,71 tys. zł = 3,04% portfela kredytowego ogółem
Limit nie został przekroczony.
- Zagrożone DEK w obligo kredytowym – 2%
Zagrożone DEK: 0,00 zł = 0,00% obligo kredytowego
Limit nie został przekroczony.

- wobec jednego kredytobiorcy detalicznego – 250 tys. zł
- Największa łączna detaliczna ekspozycja kredytowa na dzień analizy wyniosła 143 533,20 zł.
- Limit nie został przekroczony.

Ryzyko bancassurance

Celem strategicznym w zakresie ryzyka bancassurance jest utrzymanie poziomu ryzyka zgodnego z założonym apetytem na ryzyko wyrażonym poprzez odpowiednie limity.

Realizacja celu będzie dokonywana poprzez:

- przyjęcie oraz odpowiednie wdrożenie „Polityki zarządzania ryzykiem bancassurance” zawierającej zasady zarządzania ryzykiem bancassurance,
- właściwy podział zadań i organizację procesów zarządzania ryzykiem bancassurance,
- nadzór nad efektywnością procesów zarządzania ryzykiem bancassurance i poziomem ryzyka.

Limity w zakresie bancassurance

Udział kategorii w ekspozycji netto w tys. PLN

Wskaźnik ekspozycji i struktury	Saldo	Udział %	Limit	Wykonanie limitu
Limit wartości ekspozycji (ekspozycji EKZH) z ochroną ubezpieczeniową (np. ubezpieczeniem na życie, ubezpieczeniem nieruchomości)	31 980,67	54,58%	60%	90,96%
Maksymalna wartość niewypłaconych odszkodowań zabezpieczających ryzyko straty Banku	2	0,00%	1%	0,34%

Udział kategorii w odniesieniu do ilości umów ogółem

Wskaźnik zrealizowanego ryzyka reputacji	Saldo	Udział %	Limit	Wykonanie limitu
Maksymalna roczna ilość przypadków odmowy wypłaty świadczeń przez zakład ubezpieczeń	3	1,12%	5%	22,39%
Maksymalnej liczby uwzględnionych skarg i reklamacji klientów	2	0,75%	2%	37,31%

Ryzyko operacyjne

Cele strategiczne w zakresie ryzyka operacyjnego obejmują:

- optymalizację efektywności gospodarowania poprzez zapobieganie i minimalizowanie strat operacyjnych oraz wyeliminowanie przyczyn ich powstawania, racjonalizację, kosztów, jak również zwiększenie szybkości oraz adekwatności reakcji Banku na zdarzenia od niego niezależne,
- wdrożenie efektywnej struktury zarządzania ryzykiem operacyjnym, w tym określenie ról i odpowiedzialności w zakresie zarządzania ryzykiem operacyjnym.

Realizacja celów będzie dokonywana poprzez:

- przyjęcie oraz odpowiednie wdrożenie „Polityki zarządzania ryzykiem operacyjnym”, „Instrukcję zarządzania ryzykiem operacyjnym” zawierającej podstawowe zasady zarządzania ryzykiem operacyjnym, „Polityki bezpieczeństwa informacji” zawierającej zasady zarządzania ryzykiem bezpieczeństwa informacji,
- właściwy podział zadań i organizację procesów zarządzania ryzykiem operacyjnym i ryzykiem bezpieczeństwa informacji,
- nadzór nad efektywnością procesów zarządzania ryzykiem operacyjnym i ryzykiem bezpieczeństwa informacji, a także poziomem ryzyka.

Instrukcja zarządzania ryzykiem operacyjnym w Banku Spółdzielczym w Chojnicach przyjęta została Uchwałą Zarządu Nr 161/2020 z dnia 30.11.2020 r. Instrukcja zarządzania tym ryzykiem została opracowana zgodnie z zaleceniami Rekomendacji M i D.

W celu rejestracji zdarzeń ryzyka operacyjnego Bank wykorzystuje aplikację programu informatycznego Novum Bank Enterprise – RIRO, który wspomaga zarządzanie ryzykiem operacyjnym.

W celu utrzymania określonego w Strategii zarządzania ryzykiem akceptowalnego poziomu ryzyka, Bank zarządza czynnikami ryzyka, do których należą:

- a) zasoby ludzkie i warunki pracy,
- b) procesy i systemy,
- c) bezpieczeństwo.

W Banku identyfikowane są procesy oraz procesy kluczowe, a także identyfikowani są ich właściciele, identyfikuje się także procesy krytyczne.

Dokumentację dotyczącą funkcjonujących w Banku procesów zawierają Karty procesów. Wymaga się, aby procesy były opisane na poziomie szczegółowości odpowiadającym istotności danego procesu dla Banku.

Zapewnia się właściwy podział zadań w procesie i odpowiednie unikanie konfliktu interesów oraz powiązań personalnych.

Na przestrzeni 2020 r. w związku z zaistniałymi zdarzeniami Bank poniósł stratę bezpośrednią w łącznej wysokości 17 325,50 zł. Bank określił również straty pośrednie dotyczące incydentów ryzyka operacyjnego. Analizie poddano także rejestr skarg i reklamacji ze strony klientów, w którym odnotowano trzy reklamacje dotyczące kart płatniczych oraz nie odnotowano żadnych skarg.

Bank wprowadza limity dotyczące zarządzania ryzykiem operacyjnym. Doszło do przekroczenia limitów KRI – ilości operacji wysokich oraz ilości zakładanych rachunków ROR i rachunków bieżących.

Na podstawie analizy występowania incydentów ryzyka operacyjnego stwierdza się, że stopień narażenia Banku na ryzyko operacyjne ocenia się jako niski.

Poziom ryzyka operacyjnego nie wymagał oszacowania dodatkowego wymogu kapitałowego wynikającego z Filaru II NUK.

Ryzyko stopy procentowej

Cele strategiczne w zakresie ryzyka stopy procentowej obejmują:

- optymalizację wyniku odsetkowego w warunkach zmienności rynkowych stóp procentowych,
- ograniczanie negatywnego wpływu zmian stóp procentowych poprzez doskonalenie narzędzi pomiaru i odpowiednie kształtowanie struktury aktywów i pasywów wrażliwych na zmiany stóp procentowych,
- utrzymanie poziomu ryzyka w ramach ustanowionych limitów opisanych w wewnętrznej procedurze Instrukcji pomiaru, limitowania, raportowania i kontroli ryzyka stopy procentowej
w Banku Spółdzielczym w Chojnicach.

Realizacja celu będzie dokonywana poprzez:

- przyjęcie oraz odpowiednie wdrożenie „Polityki zarządzania ryzykiem stopy procentowej” zawierającej zasady zarządzania ryzykiem stopy procentowej,
- właściwy podział zadań o organizację procesów zarządzania ryzykiem stopy procentowej,
- nadzór nad efektywnością procesów zarządzania ryzykiem stopy procentowej i poziomem ryzyka.

Instrukcja zarządzania ryzykiem stopy procentowej w Banku Spółdzielczym w Chojnicach przyjęta Uchwałą Zarządu Nr 150/2019z dnia 31.12.2019 r.

Realizacja strategii Banku w zakresie zarządzania ryzykiem stopy procentowej oparta jest m.in. na następujących zasadach:

- do pomiaru ryzyka stopy procentowej Bank stosuje metodę luki stopy procentowej,

- badaniu i ocenie podlega wpływ zmian stóp procentowych na wynik odsetkowy oraz fundusze własne,
- zarządzanie ryzykiem stopy procentowej koncentruje się na zarządzaniu ryzykiem przeszacowania, ryzykiem bazowym, na kontroli ryzyka opcji klienta, oraz na analizie zmian w zakresie krzywej dochodowości (ryzyko krzywej dochodowości) i ewentualnego wpływu tych zmian na wynik odsetkowy,
- Bank ogranicza poziom ryzyka stopy procentowej poprzez stosowanie systemu limitów i odpowiednie kształtowanie struktury aktywów, pasywów i zobowiązań pozabilansowych.

W celu utrzymania założonego w planach strategicznych oraz w rocznych planach finansowych, profilu ryzyka, Bank zmienia swoje narażenie na ryzyko stopy procentowej za pomocą następujących działań:

- 1) inwestowania (głównie poprzez sterowanie terminami zapadalności lokat o stałym oprocentowaniu deponowanych w Banku Zrzeszającym oraz papierów wartościowych),
- 2) kredytowania (ustalenie parametrów produktów kredytowych),
- 3) finansowania zewnętrznego (w tym polityką depozytową),
- 4) ustalania oprocentowania,
- 5) zarządzania terminami przeszacowania stóp procentowych dla poszczególnych aktywów, pasywów i pozycji pozabilansowych.

Ponadto w celu efektywnego zarządzania strukturą pozycji oprocentowanych, wykonuje się następujące działania:

- 1) prowadzi się monitoring kształtowania się podstawowych dla Banku zewnętrznych stóp procentowych:
- 2) stopy redyskonta weksli NBP,
- 3) stawek rynku międzybankowego WIBID/WIBOR,
- 4) analizuje się kształtowanie oprocentowania własnych produktów oprocentowanych na tle stóp rynkowych oraz oferty konkurencyjnych banków i instytucji kredytowych na lokalnym rynku usług finansowych,
- 5) zarządza się poszczególnymi grupami aktywów i pasywów w taki sposób, aby zapewnić realizację optymalnej, w danych warunkach, wysokości marży odsetkowej Banku.

Zarządzanie ryzykiem stopy procentowej w Banku ma charakter:

- 1) skonsolidowany – oznacza to, że obejmuje ono łącznie wszystkie jednostki i komórki organizacyjne Banku
oraz
- 2) całościowy – uwzględniane są przy analizie wszystkie istotne dla Banku rodzaje ryzyka stopy procentowej w powiązaniu z innymi rodzajami ryzyk bankowych.

Pomiar ryzyka stopy procentowej obejmuje wszystkie oprocentowane pozycje bilansowe i pozabilansowe zarządzane przez jednostki i komórki organizacyjne Banku.

Kredyty preferencyjne, których oprocentowanie zależy od redyskonta weksli stanowią 25,8% aktywów oprocentowanych, ze średnim oprocentowaniem 0,74%. Aktywa zależne od stawek rynku międzybankowego Wibor/Wibid stanowią 69,1% aktywów, ze średnio ważonym oprocentowaniem 1,49%.

Aktywa, których oprocentowanie zależne jest od decyzji Zarządu Banku, stanowią 5,0% aktywów oprocentowanych ze średnim oprocentowaniem 6,49%.

Łącznie średnie ważne oprocentowanie aktywów na koniec grudnia 2020 roku wynosiło 1,55%.

Pasywa z oprocentowaniem zależnym od decyzji Zarządu stanowią 99,81% pasywów oprocentowanych, z oprocentowaniem średnim na poziomie 0,34%. Pasywa zależne od stawek rynku międzybankowego Wibid stanowią 0,19% pasywów oprocentowanych ze średnim oprocentowaniem 0,10%. Średnia stopa oprocentowania pasywów wynosi 0,34%.

Marża odsetkowa, wyliczona na podstawie annualizowanego wyniku odsetkowego podzielonego przez średni stan aktywów oprocentowanych z poprzednich 12 miesięcy w porównaniu do 30 listopada 2020 r spadła o 0,06% i wynosi 2,39%.

Łączne niedopasowanie pomiędzy aktywami i pasywami oprocentowanymi wynosi 82 788 tys. zł. (wskaźnik luki 0,57), co oznacza, że występuje ogółem luka dodatnia.

Na podstawie przeprowadzonej analizy można stwierdzić, że ryzyko stopy procentowej wg stanu na 31.12.2020 r. utrzymywało się w ramach przyjętych limitów i kształtowało się ono na umiarkowanym poziomie.

Ryzyko płynności

Cele strategiczne Banku w zakresie ryzyka płynności obejmują:

- zapewnienie finansowania aktywów i terminowego wykonywania zobowiązań w toku normalnej działalności Banku lub w innych warunkach, które można przewidzieć, bez konieczności poniesienia straty,
- zapobieganie powstania sytuacji kryzysowej, zwłaszcza z powodu czynników wewnątrzbankowych oraz posiadanie aktualnego i skutecznego planu awaryjnego na wypadek wystąpienia takiej sytuacji.

Realizacja celu będzie dokonywana poprzez:

- przyjęcie oraz odpowiednie wdrożenie „Polityki zarządzania ryzykiem płynności” zawierającej zasady zarządzania ryzykiem płynności,
- właściwy podział zadań i organizację procesów zarządzania ryzykiem płynności,

- nadzór nad efektywnością procesów zarządzania ryzykiem płynności i poziomem ryzyka.

Instrukcja zarządzania ryzykiem płynności w Banku Spółdzielczym w Chojnicach przyjęta została Uchwałą Zarządu nr 102/2019 z dnia 30.09.2019 r.

W procesie zarządzania ryzykiem płynności uczestniczą:

1. Rada Nadzorcza w ramach pełnionego nadzoru dokonuje okresowej oceny wszystkich aspektów zarządzania ryzykiem płynności w banku, w tym zgodności prowadzonej polityki z obowiązującą strategią oraz planem finansowym,
2. Za skuteczność systemu zarządzania ryzykiem płynności odpowiada Zarząd,
3. Nadzór nad zarządzaniem ryzykiem płynności w Banku sprawuje Zastępca Prezesa Zarządu ds. finansowo-księgowych,
4. Zadanie związane z utrzymaniem płynności banku wykonuje komórka zarządzająca,
5. Zadania związane z identyfikowaniem, pomiarem, monitorowaniem i kontrolowaniem ryzyka płynności w Banku wykonuje komórka monitorująca,
6. Oceny bieżącej i planowanej płynności płatniczej banku dokonuje Zarząd.

Ryzyko płynności definiowane jest przez Bank jako zagrożenie terminowego wywiązania się Banku z bieżących i przyszłych zobowiązań.

Wykorzystanie limitów ryzyka płynności:

Lp.	Limit	Limit	Wykorzystanie limitu
			31.12.2020
Ryzyko płynności			
<i>Stabilność bazy depozytowej</i>			
1	Badanie osadu	x	78,21%
2	Badanie zrywalności depozytów	5	0,3

Limitowaniu poddana została wartość luki niedopasowania aktywów do pasywów. W celu ograniczenia ryzyka płynności ustalono wysokość niedopasowania (luki) w poszczególnych przedziałach czasowych, która oznacza dopuszczalny poziom niedopasowania. Limity luki dla poszczególnych przedziałów czasowych ustalone zostały w oparciu o analizę kształtowania się w okresach historycznych.

<i>Limit</i>	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00
<i>Wskaźnik luki</i>	2,37	2,49	2,79	2,88	3,02	0,41	0,48	0,78	0,36	0,37

Osiągnięte poziomy luk do 1 roku, ponad założone poziomy limitów (zarządczych i progowych) informują, że Bank zapewnia w okresie najbliższych 12 miesięcy płatność wszystkich urealnionych zobowiązań. Natomiast wartość luk powyżej 1 roku również są prawidłowe i informują, że Bank posiada długoterminowe źródła finansowania aktywów, jakimi są m.in. fundusze własne Banku i utrzymujący się osad na depozytach sektora niefinansowego.

Udział zobowiązań pozabilansowych w aktywach ogółem stanowił na dzień 31.12.2020 r. – 3,5% nie przekraczając ustalonego na poziomie 10% limitu wewnętrznego, który monitorowany jest z uwagi na niebezpieczeństwo niewykorzystanego wpływu zobowiązań pozabilansowych na płynnośćową Banku.

Nadzorcze miary płynności na koniec grudnia 2020 r. ukształtowały się następująco:

Aktywa		w tys. zł.	
A1	Podstawowa rezerwa płynności	68 165	
A2	Uzupełniająca rezerwa płynności	794	
A3	Pozostałe transakcje zawierane na hurtowym rynku finansowym	19 216	
A4	Aktywa o ograniczonej płynności	58 621	
A5	Aktywa niepłynne	3 997	
A6	Aktywa ogółem	137 177	
Pasywa			
B1	Fundusze własne	12 992	
Miary płynności		Wartość min.	Wartość 31.12.2020 r.
M1	Współczynnik udziału podstawowej i uzupełniającej rezerwy płynności w aktywach ogółem $((A1+A2)/A6)$	0,20	0,34
M2	Współczynnik pokrycia aktywów niepłynnych funduszami własnymi $(B1/A5)$	1,00	3,25

Bank w okresie sprawozdawczym codziennie analizował nadzorcze miary płynności.

Wskaźnik płynności krótkoterminowej LCR, pokazujący w jakim stopniu Bank jest zabezpieczony przed sytuacją skrajną, która utrzymuje się przez okres 30 dni, wynikającą z zakłócenia równowagi pomiędzy wpływami i wypływami płynności, wyniósł na dzień 31.12.2020 r. - 653%. Wartość wskaźnika jest znacznie wyższa niż wymagana prawem - na poziomie 100% w 2020 r. i spełnia docelową normę tego wskaźnika.

Pokrycie długoterminowych aktywów kapitałami własnymi (NSFR), wg CRR wyniosło 190%.

Stabilność bazy depozytowej

Wartość bazy depozytowej na 31 grudnia 2020 roku wynosiła 136 728 tys. zł. – 78,21% tej wartości stanowiły depozyty stabilne, których wartość na koniec grudnia 2020 roku wynosiła 106 929 tys. zł. Wartość szacowanego przez Bank osadu (dane z dwóch lat poprzedzających datę analizy) w portfelu depozytowym podmiotów niefinansowych na 31.12.2020 roku wynosiła 111 149 tys. zł., co stanowiło 95,38% średniej wartości depozytowej z ostatnich 24 miesięcy.

Wartość depozytów niestabilnych wynosiła 29 912 tys. zł., co stanowi 21,88% wartości depozytów. Depozyty jednostek samorządu w wysokości 114 tys. zł., są to depozyty niestabilne.

Płynność płatnicza w 2020 roku utrzymywała się na prawidłowym poziomie, w Banku nie wystąpiły sytuacje braku środków na regulowanie bieżących zobowiązań. Nadwyżkę środków pieniężnych codziennie Bank lokuje na lokatach terminowych w Banku Zrzeszającym oraz bonach pieniężnych w Banku BGK.

Raporty z zakresu ryzyka płynności pozwalają Zarządowi i Radzie Nadzorczej na m.in.:

- 1) monitorowanie z odpowiednią częstotliwością poziomu ryzyka, w tym przyjętych limitów;
- 2) kontrolę realizacji celów strategicznych w zakresie ryzyka płynności;
- 3) ocenę skutków podejmowanych decyzji;
- 4) podejmowanie odpowiednich działań w celu ograniczania ryzyka.

System informacji zarządczej z zakresu ryzyka płynności zawiera m.in. dane na temat:

- 1) struktury i stabilności źródeł finansowania działalności Banku, ze szczególnym uwzględnieniem depozytów;
- 2) stopnia niedopasowania terminów płatności pozycji bilansowych i pozabilansowych;
- 3) wpływu pozycji pozabilansowych na poziom ryzyka płynności;
- 4) analizy wskaźników płynności;
- 5) ryzyka związanego z płynnością długoterminową;
- 6) wyników testów warunków skrajnych;
- 7) stopnia przestrzegania limitów;
- 8) maksymalnego okresu (kasowej/bezgotówkowej) obsługi klientów, w przypadku zaistnienia utraty lub zagrożenia utraty płynności finansowej.

Ryzyko kapitałowe

Cele strategiczne w zakresie ryzyka kapitałowego obejmują:

- dążenie do zapewnienia odpowiedniej struktury oraz systematycznego wzrostu funduszy własnych, adekwatnych do skali i rodzaju prowadzonej działalności,

- dążenie do posiadania minimalnej wielkości łącznego współczynnika wypłacalności na poziomie 13,25%.

Realizacja celów będzie dokonywana poprzez:

- przekazywanie na fundusze własne minimum 95% nadwyżki bilansowej.

Instrukcja zarządzania ryzykiem kapitałowym w Banku Spółdzielczym w Chojnicach przyjęta została Uchwałą Zarządu Nr 38/2020 z dnia 03.04.2020 r., zatwierdzona Uchwałą Rady Nadzorczej Nr 11/2020 z dnia 29.04.2020 r. Identyfikacja ryzyka jest dokonywana w ramach:

- 1) ustalania założeń dokonywanych jako podstawa do sporządzania lub weryfikacji planów kapitałowych,
- 2) przeglądu „Polityki kapitałowej i dywidendowej Banku Spółdzielczego w Chojnicach”,
- 3) procesu szacowania i utrzymywania kapitału wewnętrznego w zakresie identyfikacji istotnych rodzajów ryzyka i określenia potrzeb kapitałowych związanych z utrzymywaniem odpowiedniego kapitału wewnętrznego.

Monitoringu dokonuje się poprzez:

- 1) kwartalnie monitorowanie wykonania ustalonych w „Polityce kapitałowej i dywidendowej Banku Spółdzielczego w Chojnicach” odpowiednich:
 - współczynników kapitałowych, w tym objętych art. 92 Rozporządzeniem UE,
 - limitów kapitałowych,
- 2) rocznie - monitorowanie stopnia realizacji Planu kapitałowego – w ramach monitorowania wykonania Planu finansowego – zgodnie z Instrukcją sporządzania i monitorowania planu ekonomiczno-finansowego w Chojnicach.

Raportowania ryzyka dokonuje Zespół analiz ryzyka bankowego poprzez sporządzenie raportów.

Raporty są przekazywane kwartalnie Zarządowi oraz Radzie Nadzorczej.

Raportowanie codziennie dla Członka Zarządu nadzorującego ryzyko kapitałowe – w zakresie przestrzegania norm kapitałowych.

N dzień 31.12.2020 r łączny współczynnik wypłacalności wynosił 18,10%.

Ryzyko wyniku finansowego

Cele strategiczne w zakresie ryzyka wyniku finansowego obejmują uzyskanie zmienności wyniku zgodnej z założonym apetytem.

Realizacja celu będzie dokonywana poprzez:

- przyjęcie oraz odpowiednie wdrożenie Polityki zarządzania ryzykiem wynikiem finansowym zawierającego zasady zarządzania ryzykiem,
- właściwy podział zadań i organizację procesów zarządzania ryzykiem wynikiem finansowym,

- nadzór nad efektywnością procesów zarządzania ryzykiem wyniku finansowego i poziomem ryzyka.

Identyfikacja, pomiar i monitorowanie ryzyka

1. Bank stosuje metody identyfikowania i pomiaru ryzyka związanego z jego działalnością dostosowane do profilu, skali i złożoności ryzyka, w przypadku wątpliwości w zakresie poziomu ryzyka stosuje się podejście z zachowaniem maksymalnego stopnia ostrożności.
2. Częstotliwość pomiaru ryzyka dostosowana jest do wielkości oraz charakteru poszczególnych rodzajów ryzyka w działalności Banku.
3. Metody lub systemy pomiaru ryzyka, a w szczególności ich założenia, są poddawane okresowej ocenie uwzględniającej testowanie i weryfikację historyczną.
4. Przegląd i aktualizacja metod lub systemów pomiaru ryzyka przeprowadzane są wraz z przeglądem procedur dotyczących zarządzania ryzykiem.

Limity ograniczające ryzyko

1. Bank wprowadza odpowiednie do skali i złożoności działalności limity wewnętrzne ograniczające poziom ryzyka występującego w poszczególnych obszarach działania Banku.
2. Procedury wewnętrzne określają zasady ustalania i aktualizowania wysokości limitów oraz częstotliwość monitorowania ich przestrzegania i raportowania.
3. Poziom limitów wewnętrznych jest dostosowany do akceptowanego przez Radę Nadzorczą ogólnego poziomu ryzyka Banku.
4. Analizy będące podstawą do określenia wysokości limitów wewnętrznych są sporządzane w formie pisemnej.
5. Bank określa wysokość limitów (w zależności od rodzaju ryzyka lub charakteru limitu) w oparciu o następujące przesłanki:
 - 1) analizę historyczną stopnia wykorzystania limitu;
 - 2) apetyt na ryzyko określony przez Radę Nadzorczą;
 - 3) analizę wpływu zrealizowania się limitu w maksymalnej wysokości na sytuację finansową Banku;
 - 4) wysokość ryzyka, którym jest obciążona pozycja objęta limitem.
6. Z zachowaniem limitów określonych w ustawie Prawo bankowe, Bank ustalił i weryfikuje wewnętrzne limity zaangażowań według kryteriów uwzględniających specyfikę ich działalności.

7. Procedury wewnętrzne dotyczące zarządzania ryzykiem określają sytuacje, w których dopuszczalne jest przekroczenie limitów wewnętrznych, określają warunki akceptacji przekroczeń oraz sposób postępowania w przypadku przekroczenia limitów wewnętrznych.
8. Przyjęte rodzaje limitów wewnętrznych, dotyczących poszczególnych rodzajów ryzyka oraz ich wysokość, zatwierdza Zarząd Banku.
9. Przekroczenia limitów wewnętrznych są monitorowane i poddawane szczegółowej analizie – zadania te wykonują komórki organizacyjne wskazane w procedurach szczegółowych dotyczących zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyka.

1. Informacja zarządcza dotycząca zarządzania ryzykiem w Banku Spółdzielczym w Chojnicach

Podstawę monitorowania procesu zarządzania ryzykiem w Banku stanowi formalnie ustanowiony system informacji zarządczej.

System sprawozdawczości zarządczej dostarcza informacji na temat:

- 1) rodzajów i wielkości ryzyka w działalności Banku;
- 2) profilu ryzyka;
- 3) stopnia wykorzystania limitów wewnętrznych;
- 4) wyników testów warunków skrajnych;
- 5) skutków decyzji w zakresie zarządzania ryzykiem.

Monitorowanie ryzyka odbywa się z częstotliwością umożliwiającą dostarczenie informacji o zmianach profilu ryzyka Banku.

Zakres oraz szczegółowość sprawozdań wewnętrznych są dostosowane do rodzaju raportowanego ryzyka oraz odbiorców informacji.

Rzetelność, dokładność oraz aktualność dostarczanych informacji zapewnia wprowadzony w Banku system kontroli wewnętrznej.

Szczegółowe zasady działania systemu informacji zarządczej reguluje w Banku odrębna procedura; ponadto w regulacjach dotyczących zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyka bankowego został określony w sposób ogólny zakres informacji zarządczej z obszaru, którego dotyczy regulacja; szczegółowy wykaz sprawozdań zarządczych określa odrębna regulacja.

2. Informacja o systemie kontroli wewnętrznej

Mechanizmy i procedury kontroli wewnętrznej opisane są w:

- 1) Regulaminie systemu kontroli wewnętrznej Banku Spółdzielczego w Chojnicach, wprowadzonego Uchwałą Zarządu Nr 164/2020 z dnia 30.11.2020 r., zatwierdzonego Uchwałą Rady Nadzorczej Nr 52/2020 z dnia 17.12.2020 r.

Stwierdza się, że mechanizmy i procesy kontroli wewnętrznej i audytu, sprawowanej przez osoby na stanowiskach kierowniczych oraz pracowników, którym przypisano obowiązki kontrolne w zakresach czynności są zgodne pod kątem:

1. Zgodności z przepisami zewnętrznymi, tj. Rozporządzeniem Ministra Rozwoju oraz Finansów z dnia 6 marca 2017 r. w sprawie systemu zarządzania ryzykiem i systemu kontroli wewnętrznej, polityki wynagrodzeń oraz szczegółowego sposobu szacowania kapitału wewnętrznego w bankach oraz z Rekomendacją H i innymi przepisami i Rekomendacjami KNF.
2. Funkcjonujący w Banku system kontroli wewnętrznej jest zorganizowany na trzech, niezależnych poziomach (liniach obrony).

Podział komórek i jednostek organizacyjnych Banku na poszczególne poziomy (linie obrony) dokonany jest w Regulaminie organizacyjnym Banku.

- 1) Działanie pierwszego poziomu (linii obrony) w ramach systemu kontroli wewnętrznej obejmuje:

- stosowanie przez pracowników jednostek i komórek pierwszego poziomu (pierwszej linii obrony) odpowiednich mechanizmów kontrolnych,
- dokonywanie przez pracowników jednostek i komórek pierwszego poziomu (pierwszej linii obrony) w ramach obowiązków służbowych wynikających z regulacji wewnętrznych Banku lub ich zakresów obowiązków – niezależnego monitorowania poziomego (monitorowania w ramach pierwszego poziomu) przestrzegania mechanizmów kontrolnych poprzez ich weryfikację bieżącą lub testowanie.

- 2) Działanie drugiego poziomu (drugiej linii obrony) w ramach systemu kontroli wewnętrznej obejmuje:

- a) stosowanie przez pracowników komórek drugiego poziomu (drugiej linii obrony) odpowiednich mechanizmów kontrolnych, o których mowa w § 6;
- b) dokonywanie przez pracowników komórek drugiego poziomu (drugiej linii obrony) w związku z wykonywaniem przez nich obowiązków służbowych wynikających z regulacji wewnętrznych Banku lub ich zakresów obowiązków niezależnego monitorowania przestrzegania mechanizmów kontrolnych poprzez:
 - monitorowanie pionowe (weryfikacja bieżąca lub testowanie pierwszego poziomu przez poziom drugi),
 - lub monitorowanie poziome (weryfikacja bieżąca lub testowanie poziome w komórkach drugiego poziomu).

- 3) Na trzeci poziom (linię obrony) składa się działalność audytu wewnętrznego realizowana przez SOZ BPS.

3. W celu zapewnienia osiągnięcia celów systemu kontroli wymienianych w § 4 Bank projektuje, wprowadza i zapewnia działanie mechanizmów kontrolnych we wszystkich procesach funkcjonujących w Banku. Mechanizmy kontrolne pełnią rolę organizacyjnych lub technologicznych zabezpieczeń przed ryzykiem zaistnienia nieprawidłowości. Mechanizmy kontrolne, w zależności od rodzaju mechanizmu, spełniają rolę:
 - 1) prewencyjną – poprzez zapobieganie nieprawidłowościom (np. poprzez ustalenie ścieżki autoryzacji w procesie odstępstw, wprowadzenie zasad kontroli dostępu),
 - 2) detekcyjną – poprzez wykrywanie nieprawidłowości (np. poprzez samokontrolę w odniesieniu do sporządzanej dokumentacji),
 - 3) korekcyjną – poprzez korektę nieprawidłowości (np. poprzez zapewnienie automatycznego korygowania błędów w systemach informatycznych, w odniesieniu do określonych pól wypełnianych przez pracowników Banku).
4. Zakres kontroli wewnętrznej funkcjonalnej jest dostosowany do skali i zakresu działalności Banku.
5. Częstotliwość i plany kontroli są zgodne z Matrycą funkcji kontroli.
6. Bank zapewnia dokumentację funkcji kontroli w szczególności poprzez:
 - a) rejestrowanie każdej operacji, transakcji, produktu i usługi oraz opis systemu, procesu, struktury organizacyjnej,
 - b) opis w formie matrycy funkcji kontroli – sporządzany w postaci tabelarycznej opis powiązania celów systemu kontroli wewnętrznej, z procesami w działalności Banku, które przez Bank zostały uznane za istotne oraz kluczowymi mechanizmami kontrolnymi i niezależnym monitorowaniem przestrzegania tych mechanizmów kontrolnych.
7. Kontrole są dokumentowane w prowadzonych Rejestrach kontroli zgodnie z procedurami.
8. Zarząd Banku i Rada Nadzorcza wykorzystuje wyniki kontroli wewnętrznej i audytu, wyniki z Raportu Biegłych rewidentów dokonujących analizy sprawozdania finansowego Banku oraz wyniki oceny nadzorczej BION i KOBRA w procesie bieżącego zarządzania i nadzoru nad ryzykami.
9. Audyt wewnętrzny sprawowany jest przez SSOZ BPS S.A.. Wyniki audytu dostarczają rzetelnej informacji dla Zarządu i Rady Nadzorczej. Biegli rewidenci również posiadają odpowiednią wiedzę i doświadczenie.
10. Mechanizmy kontrolne podlegały regularnym weryfikacjom podczas przeglądu regulacji.

3. Informacja o powołaniu komitetu ds. wynagrodzeń

Bank, zgodnie z przepisami ustawy – Prawo bankowe nie powołuje komitetu ds. wynagrodzeń.

4. Informacja o spełnianiu przez członków Rady Nadzorczej i Zarządu wymogów określonych w art. 22aa ustawy – Prawo bankowe.

Członkowie Zarządu i Rady Nadzorczej Banku są objęci oceną w zakresie wiedzy, umiejętności i doświadczenia, odpowiedniego do pełnionych przez nich funkcji i powierzonych im obowiązków, a także rękojmi należytego wykonywania tych obowiązków dokonywaną odpowiednio przez Zebranie Przedstawicieli w zakresie oceny członków Rady Nadzorczej, oraz Radę Nadzorczą w zakresie członków Zarządu. Ocena ma charakter uprzedni w przed powołaniem oraz następczy w trakcie pełnienia funkcji. Członkowie Zarządu oraz Rady Nadzorczej nie powinni również pełnić funkcji członka zarządu oraz rady nadzorczej w innych podmiotach w liczbie ograniczonej przez art. 22aa ust 2, w powiązaniu z ust. 3.

Wszyscy członkowie Zarządu oraz Rady Nadzorczej zgodnie z dokonaną w 2020 roku oceną spełniają wymagania art. 22aa ustawy - Prawo bankowe.